

ници за нуждите на германските княжества. **Отдавна обаче статистиката се е превърнала в наука за изследване на масови явления¹¹ във всички области на живота.** За целта тя разработва теорията, правилата и указанията за прилагане на съответни подходи и изследователски методи. Терминът "статистика" определено не отговаря на това съдържание. Нещо повече: днес той се е превърнал в сериозна задръжка за развитие на науката. Затова е неразумно да продължаваме повече да държим на едно отдавна вече остаряло наименование на науката ни и да оставаме негови пленници. Освен всичко друго думата "статистика" е натоварена с определени предразсъдъци и негативни емоции. Поради това то нито изглежда достатъчно привлекателно, нито дава ясна представа на младите хора за характера и съдържанието на специалността, за да се решат да се посветят на тази професия.

Нуждаем се, следователно, от ново не само по-адекватно, но и по-атрактивно наименование на специалността. Може да се мисли например за наименования като "проектиране на масови изследвания" или по-краткото "масови изследвания", или "технология на масови изследвания" като синоними на проектиране, организация и осъществяване на изследвания на масови явления. Възможни са и други наименования. Предлагаме ги в порядък на дискусия¹².

6. Няколко думи към настоящите и бъдещите преподаватели по статистика

6.1. От разискваните тук проблеми е ясно, че за осъществяването на такива радикални промени са нужни време и сериозна мотивация на преподавателите.

---

¹¹ Ще припомним, че под „масово явление“ ние разбираме набор от случаи в даден времеви и пространствен контур, които си приличат по някои признаци, наричани дефиниционни, и обикновено се различават по много други признаци, наричани изучаеми. В познавателния процес масовото явление може да се прояви (и следователно да се изследва) като множество, съвкупност или система. **Множеството** е масово явление, което се проявява с индивидуалните си случаи и в този смисъл не представлява нещо цяло. **Съвкупността** е масово явление, което се проявява като цяло и свойствата на това цяло зависят от честотното разпределение на случаите. **Системата** е масово явление, което също е цяло, но неговите свойства зависят от взаимоотношенията между случаите. Например населението е масово явление. То е множество от гледна точка на гражданския регистър, но е съвкупност, когато се изследват сводните му свойства (среден брой, относителен дял на мъжете и жените и т.н.). Населението може и се изследва и като социална система.

¹² Следвайки традицията, терминът "статистика" би могъл да се запази само за регламентираните от Закона за статистиката изследвания на масови явления, т.е. за статистически учреждения.